

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Rks/2/2013
Identifikačné číslo spisu:	6013200407
Dátum vydania rozhodnutia:	11.07.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Baricová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:6013200407.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci účastníkov správneho konania Spoločenstva Fraňa Kráľa 4, so sídlom Fraňa Kráľa 4, Brezno (IČO: 35988215), proti Mestu Brezno, so sídlom Námestie generála M. R. Štefánika 1, Brezno, v konaní o uložení poplatku za znečisťovane ovzdušia, o negatívnom kompetenčnom konflikte medzi orgánom verejnej správy a súdom, takto

rozhodol:

Prejednanie a rozhodnutie veci patrí do právomoci Obvodného úradu životného prostredia Brezno.

Odôvodnenie

Rozhodnutím z 31. januára 2013 č. POO-14 2013/622-02 č. z. 3485/13 Mesto Brezno „ako príslušný orgán štátnej správy ochrany ovzdušia v zmysle § 22 písm. e/ zákona č. 137/2010 Z. z. o ochrane ovzdušia“ (správne „o ovzduší“) a § 2 ods. 2 a podľa § 6 ods. 6 zákona NR SR č. 401/1998 Z. z. o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia v znení neskorších predpisov, na základe oznámenia zo dňa 13. februára 2013, v súlade so Všeobecne záväzným nariadením Mesta Brezna č. 10/2012 o ochrane ovzdušia, evidencie malých zdrojov znečisťovania ovzdušia a určenia poplatkov za prevádzkovanie malých zdrojov znečisťovania ovzdušia (ďalej len VZN)“, určilo „ročný poplatok na rok 2013 za skutočnosť znečisťovania ovzdušia malého zdroja v roku 2012 vo výške celkom: 199,16 eura.“ Za malý zdroj znečisťovania prevádzkovaný na území Mesta Brezno pre prevádzku bytový dom F. Kráľa 4 prevádzkovateľovi Spoločenstvo Fraňa Kráľa 4, 977 01 Brezno (IČO: 35988215). Zároveň poučil prevádzkovateľa o možnosti podať odvolanie ako aj o možnosti preskúmať rozhodnutie súdom po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov.

Prevádzkovateľ Spoločenstvo Fraňa Kráľa 4 podal proti tomuto rozhodnutiu odvolanie, ktoré Mesto Brezno postúpilo spolu o spisovým materiálom na rozhodnutie Obvodnému úradu životného prostredia Brezno.

Obvodný úrad životného prostredia Brezno podaním z 21. marca 2013 pod č. OO A/2013/00866 Haľ, ev. č.: rôzne/20/2013 „postúpil“ vec podľa § 20 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“) Krajskému súdu v Banskej Bystrici ako vecne a miestne príslušnému orgánu na vybavenie veci.

Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej aj „krajský súd“) predložil dňa 10. júla 2013 vec na rozhodnutie Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na rozhodnutie o vecnej príslušnosti podľa § 104a ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), v spojení s § 8a OSP.

S poukazom na ustanovenie § 22 zákona č. 137/2010 Z. z. o ovzduší v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ovzduší“) § 2 ods. 2 a § 6 ods. 6 zákona č. 401/1998 Z. z. o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 401/1998 Z. z.“), ako aj § 5 ods. 3 písm. a/ zákona č. 525/2003 Z. z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 525/2003 Z. z.“) uviedol, že namieta svoju vecnú príslušnosť v tomto konaní z dôvodu, že Mesto Brezno vydalo predmetné rozhodnutie č. POO-14 2013/622-02 č. z. 3485/13 z 31. januára 2013 ako prvostupňový správny orgán v zmysle § 22 zákona o ovzduší a § 2 ods. 2 a § 6 ods. 6 zákona č. 401/1998 Z. z., a že podľa § 5 ods. 3 písm. a/ zákona č. 525/2003 Z. z. Krajský súd v Banskej Bystrici v správnom súdnictve podľa piatej časti OSP nie je vecne príslušný na konanie v druhom stupni, keďže v druhom stupni vykonáva štátnu správu starostlivosti o životné prostredie obvodný úrad životného prostredia.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, napriek formálne nesprávnemu predloženiu veci, majúc za to, že v danej veci existuje spor o právomoc medzi krajským súdom a orgánom štátnej správy, nie spor o príslušnosť, posúdil preloženú vec nie podľa § 104a ods. 3 OSP v spojení s § 8a OSP, ale ako kompetenčný konflikt medzi orgánom štátnej správy a súdom výlučne podľa § 8a OSP.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) predovšetkým považuje za potrebné zdôrazniť, že medzi orgánom verejnej správy ako orgánom moci výkonnej a súdom ako orgánom moci súdnej, a to i vzhľadom na delbu mocí, nikdy nemôže existovať spor o vecnú a miestnu príslušnosť, ale vždy iba spor o právomoc (pozri napr. § 104 ods. 1 OSP).

Je preto absolútne neprípustné, by správny orgán bez relevantného zákonného ustanovenia postupoval vec na konanie súdu „ako vecne a miestne príslušnému orgánu na vybavenie vecí“.

Podľa § 20 správneho poriadku, na ktorý sa odvoláva Obvodný úrad životného prostredia Brezno, takýto postup vôbec nie je možný, nakoľko podľa uvedeného zákonného ustanovenia, ak správny orgán nie je príslušný na rozhodnutie, je povinný podanie bez meškania postúpiť príslušnému správne mu orgánu a upovedomiť o tom účastníka konania. Ak je nebezpečenstvo z omeškania, správny orgán urobí nevyhnutné úkony, najmä na odvrátenie hroziacej škody.

Postúpenie veci správnym orgánom súdu z dôvodu vecnej a miestnej príslušnosti je taktiež v rozpore s účelom správneho súdnictva, ktorým je ochrana verejných subjektívnych práv jednotlivcov pred nezákonným rozhodovaním a postupmi (opatreniami a inými zásahmi) orgánov verejnej správy a ktoré je samostatným súdnym inštitútom. Správne súdnictvo okrem toho je založené na kontrole verejnej správy, či táto neprekračuje jej zverené právomoci a, ako je uvedené vyššie, poskytuje ochranu subjektívnych práv osôb, do ktorých bolo zasiahnuté alebo zasahované v rozpore so zákonom. Treba zdôrazniť, že preskúmanie zákonnosti rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy má samostatnú povahu, preto aj správne súdnictvo má samostatnú povahu (§ 246c veta prvá OSP). Konanie o preskúmanie zákonnosti rozhodnutí a postupov podľa piatej časti OSP je špecifickým konaním a nie je pokračovaním administratívneho konania.

Postúpenie veci Obvodným úradu životného prostredia Brezno Krajskému súdu v Banskej Bystrici „ako vecne a miestne príslušnému orgánu na vybavenie vecí“, ako rozporné so zákonom a s účelom správneho súdnictva krajský súd vôbec nemal akceptovať ani vec predkladať najvyššiemu súdu, ale mal ju správne mu orgánu vrátiť za účelom vyvolania sporu o právomoc.

Vychádzajúc zo zásady procesnej ekonomie však najvyšší súd nepovažoval za hospodárne vracat' vec bez vybavenia späť krajskému súdu, ale podanie krajského súdu posúdil podľa § 8a OSP, podľa ktorého Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhoduje spory o právomoc medzi súdmi a orgánmi štátnej správy.

Ako vyplýva z obsahu pripojeného spisového materiálu predmetom správneho rozhodnutia napadnutého odvolaním je rozhodnutie Mesta Brezno ako príslušného orgánu štátnej správy ochrany ovzdušia v zmysle § 22 písm. e/ zákona o ovzduší a § 2 ods. 2 a podľa § 6 ods. 6 zákona č. 401/1998 Z. z., v súlade so VZN Mesta Brezna č. 10/2012 o určení ročného poplatku na rok 2013 prevádzkovateľovi Spoločenstvo Fraňa Kráľa 4, Brezno za znečisťovanie ovzdušia malého zdroja v roku 2012.

Podľa § 1 ods. 1 veta prvá pred bodkočiarkou (v spojení s § 22 až 24) zákona č. 369/1990 Zb. zo 06. septembra 1990 o obecnom zriadení, ktorý nadobudol účinnosť dňom 24. novembra 1990, obec (mesto) je samostatný územný samosprávny a správny celok Slovenskej republiky.

Podľa § 4 ods. 1 (v spojení s § 22 až 24) zákona č. 369/1990 Zb. obec samostatne rozhoduje a uskutočňuje všetky úkony súvisiace so správou obce a jej majetku, všetky záležitosti, ktoré ako jej samosprávnou pôsobnosť upravuje osobitný zákon, ak takéto úkony podľa zákona nevykonáva štát alebo iná právnická osoba alebo fyzická osoba.

S účinnosťou od 01. januára 2002 podľa § 4 ods. 2 (v spojení s § 22 až 24) zákona č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov, ak zákon pri úprave pôsobnosti obce (mesta) alebo vyššieho územného celku (samosprávneho kraja) neustanovuje, že ide o prenesený výkon pôsobnosti štátnej správy, platí, že ide o výkon samosprávnej pôsobnosti obce (mesta) alebo vyššieho územného celku (samosprávneho kraja).

Zákonodarca u obce (mesta) rozlišuje medzi preneseným výkonom pôsobnosti štátnej správy a výkonom samosprávnej pôsobnosti obce (mesta).

Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 525/2003 Z. z. štátnu správu starostlivosti o životné prostredie vykonávajú obce v rozsahu ustanovenom osobitnými predpismi.

Podľa § 5 ods. 3 písm. a/ zákona č. 525/2003 Z. z. obvodný úrad životného prostredia vykonáva v druhom stupni štátnu správu starostlivosti o životné prostredie vo veciach, v ktorých v správnom konaní v prvom stupni koná obec.

Podľa § 7 ods. 1 zákona č. 525/2003 Z. z. na konanie vo veciach starostlivosti o životné prostredie sa vzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní, ak zákon neustanovuje inak.

Týmto všeobecným predpisom o správnom konaní je správny poriadok.

Podľa § 53 správneho poriadku proti rozhodnutiu správneho orgánu má účastník konania právo podať odvolanie, pokiaľ zákon neustanovuje inak alebo pokiaľ sa účastník konania odvolania písomne alebo ústne do zápisnice nevzdal.

Podľa § 58 ods. 1 správneho poriadku ak osobitný zákon neustanovuje inak, odvolacím orgánom je správny orgán najbližšieho vyššieho stupňa nadriadený správnomu orgánu, ktorý napadnuté rozhodnutie vydal.

Právna úprava preskúmania správnych rozhodnutí je vybudovaná na zásade dvojínštančnosti správneho konania. Na preskúmanie rozhodnutia je povolaný zásadne správny orgán druhého stupňa. V prvom rade formou podania, ktorou sa účastník domáha zmeny alebo zrušenia prvostupňového správneho rozhodnutia je odvolanie. Možno ho uplatniť proti každému neprávoplatnému správnomu rozhodnutiu, a to tak meritórnemu, ako aj procesnému. Výnimky z tohto pravidla ustanovuje buď správny poriadok, alebo osobitný zákon.

V zmysle § 70 správneho poriadku osobitné zákony ustanovujú, v ktorých prípadoch súdy preskúmajú rozhodnutia správnych orgánov.

Vychádzajúc z citovaných zákonných ustanovení, z uvedených zásad a z predmetu konania, ktorým je rozhodnutie o poplatku podľa zákona o ovzduší a zákona č. 401/1998 Z. z., o ktorom mesto rozhoduje nie ako orgán samosprávy, ale v rámci prenesenej štátnej správy. Preto odvolacím orgánom v danej veci je v zmysle § 5 ods. 3 písm. a/ zákona č. 525/2003 Z. z. obvodný úrad životného prostredia.

Z uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol, že o odvolaní účastníka správneho konania proti rozhodnutiu mesta o uložení poplatku podľa zákona o ovzduší a zákona č. 401/1998 Z. z. rozhoduje orgán štátu príslušný podľa osobitných predpisov, a tým je v danej veci Obvodný úrad životného prostredia Brezno podľa § 5 ods. 3 písm. a/ zákona č. 525/2003 Z. z.. Až právoplatné rozhodnutie tohto druhostupňového správneho orgánu je preskúmateľné súdom na základe žaloby (§ 70 správneho poriadku a § 247 a nasl. OSP).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok n i e j e prípustný.